

Sosiaali- ja terveysministeriö

STM090:00/2018

STM/3291/2018

Vantaan lausunto hallituksen esityksestä kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamiseksi

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia kuntouttavasta työtoiminnasta niin, että kuntouttavan työtoiminnan järjestämistä ja tuottamista koskevaa sääntelyä tarkennettaisiin. Lisäksi lakiin lisättäisiin kuntouttavan työtoiminnan sisällön määrittelyä koskeva säännös. Esityksessä ehdotetaan, että aktivointisuunnitelmaa ja monialaista työllistymissuunnitelmaa koskien lain 9 §:ssä kirjattaisiin kuntouttavasta työtoiminnasta sen tavoite entistä tarkemmin.

Laissa korostettaisiin erityisesti kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla henkilöllä annettavaa tukea ja ohjausta. Tuki- ohjaus- ja valmennuspalveluita (s.10 mainittu) voisi lakiesityksen mukaan hankkia jatkossa palvelua tuottavalta yritykseltä tai yksityiseltä elinkeinonharjoittajalta.

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää Vantaan kaupungilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamiseksi. Lausunto pyydetään lähettämään 14.12.2018 mennessä.

Vantaan kaupungilla kuntouttava työtoiminta sijaitsee työllisyyspalveluiden alaisuudessa. Vantaan kaupunki näkee kuntouttavan työtoiminnan tärkeänä ja vaikuttavana palveluna pitkään työttöminä olleiden työllistymisvalmiuksien parantamiseksi. Vuonna 2017 noin joka viides Vantaan työllisyyspalveluiden asiakas siirtyi kuntouttavan työtoiminnan jakson jälkeen eteenpäin avoimille työmarkkinoille, opiskelemaan, palkkatuelle, työkokeiluun tai työvoimapolitiittiseen koulutukseen.

Vantaan kaupunki näkee hyvänä mahdollisuuden hankkia kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla henkilöllä annettavaa tukea, ohjausta ja valmennusta myös palvelua tuottavalta yritykseltä tai yksityiseltä elinkeinonharjoittajalta. Vantaan kaupunki katsoo kuitenkin, että lain 9 §:ssä tulisi mainita terveys-, kuntoutus- ja koulutuspalveluiden lisäksi tuki-, ohjaus- ja valmennuspalvelut. Vantaan kaupunki näkisi hyvänä, että valmennuspalveluihin voisi kuulua myös muun muassa mahdollisuus harjoittelu- tai työpaikan etsimiseen sekä coachaus kohti työmarkkinoita.

Kuntouttavan työtoimintaan sisältyvän sosiaaliohjauksen hankkimiseen ulkopuoliselta palveluntuottajalta Vantaan kaupunki haluaa tuoda tarkasteluun tiedonvälityksen ja kirjaamisen haasteita. Vantaan kaupungin huolena on se, etteivät tietosuoja eikä nykyiset tietojärjestelmäratkaisut mahdollista katkeamatonta asiakas- ja palveluprosessin suunnittelua. Jokaiselle asiakkaalle olisi taatava aukoton, aiempaa sujuvampi palvelupolku. Näin ollen myös tiedonkulku viranomaistoimijoiden välillä sekä myös palveluntuottajan suuntaan olisi oltava saumatonta.

Kyse on siitä, mitä asioita palveluntuottajalle saa kertoa sosiaalihuoltolain mukaisessa palvelussa olevasta asiakkaasta ja mihin palveluntuottajan huomiot tuen ja ohjauksen osalta voidaan kirjata. Tieto asiakkaan saamasta tuesta ja ohjauksesta tarvitaan tukemaan asiakkaan kokonaispalveluprosessia, joka voi jatkua vaikkapa sosiaali- ja terveystyöpalveluiden tai kasvupalveluiden puolella kuntouttavan työtoiminnan jakson jälkeen.

Tässä vaiheessa palveluntuottajalla ei ole järjestelmää, johon kirjataan muun muassa kuntouttavan työtoiminnan asiakastapaamiset ja niiden sisältö sekä sovitut asiat ja josta tieto siirtyisi viranomaisen tietojärjestelmään. Tällä hetkellä kunnissa työskentelevät sosiaaliohjaajat toimivat avainasemassa kirjaten ja siirtäen muualla kirjattuja tietoja kaupungin omaan järjestelmään. Myös monialainen työllistymissuunnitelma kirjataan useaan eri järjestelmään.

Vantaan kaupungin näkökulmasta lakiehdotuksen toteutuessa ja kuntien käyttäessä ulkopuolista asiakkaalle tukea ja ohjausta antavaa palveluntuottajaa, on lakiluonnoksella taloudellisia vaikutuksia. Taloudelliset vaikutukset liittyvät muun muassa palveluiden kilpailutukseen sekä sopimuksien hallintaan. Kunnalla säilyy edelleen vastuu laadunvalvonnasta ja näin ollen on oletettavaa, että kuntien kustannukset kasvavat.

Vantaan kaupungin näkemyksen mukaan kuntouttavan työtoiminnan toimintapäivistä, jotka ovat kirjattu asiakkaan suunnitelmaan, pitäisi maksaa vaikka asiakas ei osallistuisi palveluun. Kunta joutuu joka tapauksessa maksamaan palveluntuottajalle vaikka asiakas ei palveluun osallistuisi. Korvauksella tulisi kattaa kunnalle kuntouttavasta työtoiminnasta aiheutuneita kustannuksia, jotka ovat merkittävästi suurempia kuin sen järjestämisestä maksettavat korvaukset.

Vantaan kaupunki kyseenalaistaa kunnan velvollisuutta järjestää kuntouttavaa työtoimintaa henkilöille, jotka työskentelevät muuten kuin satunnaisesti. Vantaan kaupunki haluaa korostaa kuntouttavan työtoiminnan kohdentumista niihin henkilöihin, jotka eivät kykene osallistumaan muihin työllistymistä edistäviin palveluihin.